

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

[Վերադառնալ բովանդակությանը](#)

ՌՈՍԱՏՈՄԻ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

[Վառելիքային արդիականացում](#)

[Եվրասիայի մեծ կոոպերացիա](#)

ՄԻՏՈՒՄՆԵՐ

[Արևելական շարժում](#)

ՆՈՐ ԲԻՋՆԵՍՆԵՐ

[Փոքր ուժ](#)

Վառելիքային արդիականացում

Հուլիսին երեք նորություններ հրապարակվեցին վառելիքի և միջուկային վառելիքային ցիկլի տարբեր բարելավումների մասին, որոնք ուղղված են ռուսական արտադրության ԱԷԿ-ում էլեկտրաէներգիայի արտադրության տնտեսական ցուցանիշների բարելավմանը և միջուկային վառելիքային ցիկլի փակմանը:

Մինորային ակտիվիզներով

Հիմնական նորությունն այն է, որ առաջին անգամ ջեռմակրիչային երեք հավաք բեռնվել է ԲՆ-800 արագ նեյտրոնային ռեակտորում (տեղադրված է Բելոյարսկի ԱԷԿ-ի № 4 էներգաբլոկում), վառելիքային բաղադրության մեջ ավելացված են եղել մինորային ակտիվիզներ: Սրանք ճառագայթված միջուկային վառելիքի (ՃՄՎ) առավել ռադիոթունավոր տարրերն են, որոնք արտադրում են շատ ջերմություն և ունեն կիսատրոհման երկար շրջան:

ՌՈՍԱՏՈՄԻ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վերադառնալ բովանդակությանը

ՏՎՍ–ՄՈՔԱ երեք փորձնական վառելիքային հավաքների բաղադրության հիմքը՝ ուրանի և պլուտոնիումի օքսիդների խառնուրդն է: Հիշեցնենք, որ ԲՆ-800-ը ՄՈՔԱ վառելիքով աշխատում է 2022 թվականի սեպտեմբերից: Հավաքների հիմնական առանձնահատկությունը՝ ամերիցիում-241-ի և նեպտունիում-237-ի ավելացումն է: 2023-ի վերջին Լեռնահանքային–քիմիական կոմբինատում («ՏՎԷԼ»)-ի մաս, Ռոսատոմի վառելիքային ստորաբաժանում) արտադրվել և ընդունվել են վառելիքային հավաքայիններ: Նրանց փորձնական–արդյունաբերական շահագործումը բաժանված է երեք միկրո-արշավների՝ ընդհանուր մոտ մեկուկես տարի տևողությամբ: Դրա նպատակն է՝ գործնականում հաստատել արդյունաբերական մասշտաբով փոքր ակտինիդների վերացման հնարավորությունը:

Եթե այս հնարավորությունը հաստատվի, ապա օգտագործված միջուկային վառելիքի ռադիացիոն ակտիվությունը և թունավորությունը կնվազեն 2300 անգամ: «Արագ նեյտրոններով արդյունաբերական ռեակտորի համար Ռոսատոմում արտադրված մինորային ակտինիդներով ՄՈՔԱ վառելիքը աշխարհում նմանը չունի

և ցույց է տալիս IV սերնդի միջուկային էներգետիկական համակարգերի ամենակարևոր բաղադրիչն իրականացնելու հիմնարար տեխնոլոգիական հնարավորությունը: Ուրան-պլուտոնիումային վառելիքն ինքնին հնարավորություն է տալիս ընդլայնել ատոմային էներգետիկայի հումքային բազան և վերամշակել ՕՄՎ այն պահեստավորելու փոխարեն, նվազեցնել միջուկային թափոնների ծավալը: Մինորային ակտինիդների ոչնչացումը նաև հնարավորություն է զգալիորեն նվազեցնել թափոնների ռադիոակտիվության մակարդակը, ինչը հնարավորություն կտա ապագայում հրաժարվել դրանց բարդ և թանկարժեք խորը թաղումից», — բացատրում է «ՏՎԷԼ» գիտատեխնիկական գործունեության գծով ավագ փոխնախագահ Ալեքսանդր Ուզրյումովը:

Ռոսատոմն աշխարհում առաջին կազմակերպությունն է, որը «Ճեղքում» նախագծի շրջանակներում ստեղծում է IV սերնդի համակարգի միջուկային վառելիքային ցիկլի փակման համար անհրաժեշտ բաղադրիչները՝ ՕՄՎ վերամշակման ձեռնարկություններ, վառելիքի նոր չափաբաժինների արտադրություն, արագ ռեակտորներ: Սա փորձարարական ցուցադրական էներգետիկ համալիր է ԲՐԵՍ–ՕԴ-300 ռեակտորով, ինչպես նաև ԲՆ-1200Ս ռեակտորով նոր բլոկ, որը կկառուցվի Բելոյարսկի ԱԷԿ-ում:

Վառելիքը մանևրային ռեժիմում

Ռոսատոմի գիտնականները հաջողությամբ իրականացրել են «Մանևր-1» փորձը, որի ընթացքում ուսումնասիրվել են միջուկային վառելիքի պարամետրերը, որը մշակվել է ՋՋԷՌ-1200 ռեակտորում 18-ամյա վառելիքային ցիկլում, էներգիայի ամենօրյա մանևրման ռեժիմում շահագործման համար:

ՌՈՍԱՏՈՄԻ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

[Վերադառնալ բովանդակությանը](#)

Ջերմակրիչային տարրերը վառելիքի մեջ ինտեգրված այրվող կլանիչով և առանց դրա բեռնված էին ՄԻՌ հետազոտական ռեակտորում: Փորձարկման սցենարը նմանակում էր ամենօրյա մանրումը. յոթ ժամ 40% հզորությամբ (գիշերային ժամեր), չորս ժամ 100% (առավոտյան ծանրաբեռնվածություն), այնուհետև նույն քանակությունը 40% (օրվա անկում) և ինը ժամ 100% (երեկոյան ծանրաբեռնվածություն): Ռեակտորային փորձարկումները տևել են 224 արդյունավետ օր, որի ընթացքում կատարվել են հզորության կրճատման-ավելացման 218 ցիկլ:

Փորձի արդյունքները հաստատեցին, որ վառելիքը պահպանում է իր ամբողջականությունը և արդյունավետությունը հզորության բազմաթիվ արագ փոփոխությունների պայմաններում: «Սա ևս մեկ քայլ է ռուսական մեծ հզորության ռեակտորների մանրային ռեժիմով շահագործումն հիմնավորելու ուղղությամբ: Մեր ճյուղային հետազոտությունները զգալի հետաքրքրություն են առաջացնում ռուսական նախագծով ԱԷԿ-րի արտասահմանյան օպերատորների կողմից»,- նշում է Ալեքսանդր Ուզրյումովը:

Ատոմային էներգաբլոկների հզորության մանրումը կարևոր է էներգահամակարգերի համար, որտեղ ատոմային կամ վերականգնվող էներգիայի արտադրության տեսակարար կշիռը բարձր է, բայց չկան կամ անբավարար են գազային կամ հիդրոկայաններ, որոնք ավանդաբար օգտագործվում են էներգահամակարգում բեռնվածության փոփոխության ժամանակ:

Առաջին օրվանից 18 ամսով

ՏՎԷԼ-ը սկսել է Հնդկաստանի «Կուդանկուլամ» ԱԷԿ-ի երրորդ և չորրորդ բլոկներին միջուկային վառելիքի մատակարարման պայմանագրի կատարումը: Այս վառելիքը նախատեսված է առաջին բեռնումից 18-ամսյա շահագործման համար:

Նախկինում ՋՋԷՌ-1000 ռեակտորները, որոնք տեղադրվում են «Կուդանկուլամ»-ի էներգաբլոկներում, բեռնված էին վառելիքով, որն աշխատում էր 12-ամսյա ցիկլով: Սակայն 2022 թվականից սկսած ՏՎԷԼ-ը ՏՎՍ-2Մ վառելիք է մատակարարում առաջին երկու բլոկներին: Այն կոշտ կոնստրուկցիա ունի՝ նոր սերնդի հակաբեկորային ֆիլտրով և ուրանի ավելի մեծ զանգվածով: Ավելի մեծ հուսալիության և ուրանի ունակության շնորհիվ բլոկերն անցան 18-ամսյա շահագործման ցիկլի: Սա նվազեցրեց պարապորդի օրերի քանակը և դրանով իսկ ավելացրեց բլոկի արտադրողականությունը և տնտեսական ցուցանիշները:

«Կուդանկուլամ» ԱԷԿ-ի երկրորդ փուլի բլոկերը ՋՋԷՌ-1000 ռեակտորներով կլինեն պատմության մեջ առաջինը, որոնք անմիջապես կգործարկվեն 18-ամսյա վառելիքային ցիկլով: Սա վերջին տարիների մեր հաջող համագործակցության արդյունքն է: «Կուդանկուլամ»-ի գործող էներգաբլոկներում փորձարկվել են լուծումներ, որոնք նախկինում ներդրվել են Ռուսաստանի և Չինաստանի նմանատիպ էներգաբլոկներում: Ռուսատոմը ոչ միայն միջուկային վառելիք է մատակարարում, այլև տրամադրում է ինժեներինգային ծառայություններ՝ բարելավելով էներգաբլոկների տնտեսությունը վառելիքային ցիկլի նոր լուծումների միջոցով»,- ասում է «ՏՎԷԼ»-ի նախագահ Նատալյա Նիկիտչևիչը:

Եվրասիայի մեծ կոոպերացիա

Ռոսատոմը դարձել է հուլիսի սկզբին Եկատերինբուրգում կայացած «Ինոպրոմ» միջազգային համաժողովի ամենանկատելի մասնակիցներից մեկը: «Գործընկերություն Մեծ Եվրասիայի շուկաներում առաջիադացման համար. հաղթում ենք միավորելով ուժերը» նիստում քննարկվեցին մակրոտարածաշրջանի շուկաներում գործընկերության ձևաչափերը:

Մեծաթիվ ընկերությունների ուժերով

Ռոսատոմի գլխավոր տնօրենի առաջին տեղակալ-Ջարգացման և միջազգային բիզնեսի բլոկի տնօրեն Կիրիլ Կոմարովը խոսել է ատոմակայանների կառուցման ընթացքում տեղական բիզնեսների հետ համագործակցության մասին:

Նա նշեց, որ Ռոսատոմի արտասահմանյան նախագծերում տեղայնացման (տեղական

ապրանքների, ծառայությունների և աշխատանքի օգտագործում) միջին մակարդակը կազմում է 30–40%: «Յուրաքանչյուր ատոմակայան պարունակում է մոտ 50 հազար միավոր սարքավորումներ և արտադրանք: Ոչ մեկ չի արտադրելու ամեն ինչ մեկ ընկերության ուժերով: Արդյունաբերության համար մեր նախագծերը՝ բարձր տեխնոլոգիական հսկայական պատվեր ստանալու և շատ հետաքրքիր աշխատանքին մասնակցելու հնարավորություն է», - ընդգծեց նա:

Վերջին հինգ տարիների ընթացքում Ռոսատոմի փոքր և միջին բիզնեսի գնումների ծավալը կրկնապատկվել է, այս տարվա նախնական ցուցանիշը կազմում է մոտ 550 միլիարդ ռուբլի: ԱԷԿ-ի յուրաքանչյուր նախագիծ ընդունող երկրում ստեղծում է 3–10 հազար աշխատատեղ: Սա մոտ 20–25 միլիարդ դոլար է երկրի ՀՆԱ-ի համար ինչպես շինարարության, այնպես էլ բլոկի գրեթե հարյուրամյա շահագործման ընթացքում: «Մենք հանդես ենք գալիս որպես ռուսական տեխնոլոգիաների լոկոմոտիվ դեպի արտաքին շուկաներ, հոգում ենք ոչ միայն մեր մասի՝ բավականին լուրջ եկամուտ ենք ապահովում մեծաթիվ ձեռնարկությունների համար: Սա եզակի հնարավորություն է՝ բարելավելու արտադրական մշակույթն այն մակարդակի, որը կհամապատասխանի մեր խիստ պահանջներին, վերապատրաստելու իրենց աշխատակիցներին և ստեղծելու մրցունակ բարձր տեխնոլոգիական արտադրանք: Որովհետև միայն արտաքին մրցունակության մակարդակի նման նշաձողով կարելի է իսկապես հաջողակ լինել նաև մեր երկրում», - վստահություն է հայտնել Կիրիլ Կոմարովը:

«Մեդսկան» ընկերության հիմնադիր Եվգենի Տուգոլուկովը խոսեց բժշկության ոլորտում Ռոսատոմի հետ

ՌՈՍԱՏՈՄԻ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

[Վերադառնալ բովանդակությանը](#)

համագործակցության մեկ օրինակի մասին: Ռոսատոմը ձեռք է բերել իր բաժնետոմսերի 50%-ը երկու փուլով: Եվգենի Տուգոլուկովն ընկերությունը համեմատել է դելֆինի հետ, որը ոչ միայն լողում է կետի հետևից, այլև օգնում է նրան: Գործարարի խոսքով, խոշոր ընկերության հետևում նման «լողացողը» ընկերությանը տալիս է բազմաթիվ հնարավորություններ և օգուտներ. նա կարող է առաջինը իրականացնել միջուկային բժշկության և սարքավորումների ոլորտում պետկորպորացիայի մշակումները: Բայց դա ամենևին չի նշանակում, որ կարելի է հանգստանալ: «Դա շատ լարված համատեղ աշատանք է, շարունակվում է անվերջ: Նոր հնարավորություններ են բացվում, բայց դրանք աշխատանք են պահանջում», - վստահեցրեց Եվգենի Տուգոլուկովը:

ՌԴ արդյունաբերության և առևտրի փոխնախարար Ալեքսեյ Գրուզդևը նշել է, որ այն պատճառով, որ աշխարհում գլոբալիզացիան այժմ փոխարինվել է տարածաշրջանայնացմամբ՝ տարբեր միավորումների շրջանակներում գործընկերների կոոպերացիան, Ռուսաստանը փոխշահավետ

Հայացք դեպի ապագա

Պետկորպորացիայի ստենդի մոտ այցելուները դիտեցին «Ապագայի քաղաք» արթ-ինստալյացիան՝ պետկորպորացիայի զարգացման ինը ուղղություններով: Սրանք են՝ կանաչ էներգիա, բնապահպանական լուծումներ, առողջապահական տեխնոլոգիաներ, լոգիստիկա և տրանսպորտ, ռեսուրսներ և վառելիք, թվային լուծումներ, նոր տեխնոլոգիաներ և նյութեր, գիտություն և նորարարություն և կրթություն: Ստենդը նաև ցուցադրում էր արտադրության գծի մակետ՝ դրանում ինտեգրված Ռոսատոմի «ԱտոմՄայնդ» կանխատեսող վերլուծական համակարգով:

համագործակցություն հաստատման համար կօգտագործի ՇՀԿ-ի, ԵԱՏՄ-ի և ԲՐԻՔՍ-ի բոլոր հնարավորությունները: Դրան հասնելու համար Արդյունաբերության և առևտրի նախարարությունը զարգացնում է առևտրային առաքելությունների ցանցն ամբողջ աշխարհում: Դրանք 59-ն են, սակայն լրացուցիչ հավատարմագրման շնորհիվ Ռուսաստանը ներկա է աշխարհի 78 երկրներում: Վերջին երեք տարիների ընթացքում բացվել է յոթ արևտրային ներկայացուցչություն, որոնցից հինգը՝ վերջին մեկ տարում: Ուշադրություն է դարձվում ոչ միայն Մեծ Եվրասիայի, այլև Աֆրիկայի, Լատինական Ամերիկայի և Հարավարևելյան Ասիայի վրա:

Զարգանում է ոչ միայն առևտուրը: Բարենպաստ տեղեկայմամբ

ՌՈՍԱՏՈՄԻ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

[Վերադառնալ բովանդակությանը](#)

արդյունաբերական պարկերում ստեղծվում են համատեղ արտադրություններ, որոնք հաճախ ունեն հատուկ ներդրումային պայմաններ. նման նախագծեր իրականացվում են Կենտրոնական Ասիայի և Կովկասի երկրներում: Ստեղծվում են համատեղ հիմնադրամներ՝ շահագրգիռ կողմերի մասնակցությամբ ծրագրերի համաֆինանսավորման համար: Այս մեխանիզմը կընդլայնվի:

Բացի այդ, Ռուսաստանն առաջարկում է ստեղծել ԲՐԻՔԱ արդյունաբերական իրավասության կենտրոններ՝ լավագույն փորձի փոխանակման և վերապատրաստման հարթակներ: Նպատակը՝ կազմակերպության երկրների մատակարար ընկերությունների առավելագույն ինտեգրումն է խոշոր ինտեգրացիոն նախագծերին: Նախաձեռնությանը ակտիվորեն աջակցում է ՄԱԿ-ի Արդյունաբերական զարգացման կազմակերպությունը՝ UNIDO:

Ղազախստանի արդյունաբերության և շինարարության փոխնախարար Օլժաս Սապարբեկովը և Ադրբեջանի էկոնոմիկայի նախարարի առաջին տեղակալ Էլնուր Ալիևը խոսել են միջպետական բիզնեսի և արդյունաբերական համագործակցության գործիքների, հատուկ տնտեսական գոտիներ, արդյունաբերական պարկերի և ներդրումային հիմնադրամների մասին: Թուրքիայի արդյունաբերության և տեխնոլոգիայի փոխնախարար Ահմեդ Յոզգաթլըզիլը համաձայնել է,

Հղում

«Ինոպրոմ»-ը անցկացվում է Եկատերինբուրգում ամեն տարի 2010 թվականից: «Ինոպրոմ-2024»-ի գործընկերն էր՝ Արաբական Միացյալ Էմիրությունները: Համաժողովին ԱՄԷ-ից ժամանել է շուրջ 200 մասնակից, այդ թվում՝ արդյունաբերության և առաջադեմ տեխնոլոգիաների, արտաքին առևտրի, ինչպես նաև հանրային կրթության և առաջադեմ տեխնոլոգիաների նախարարները:

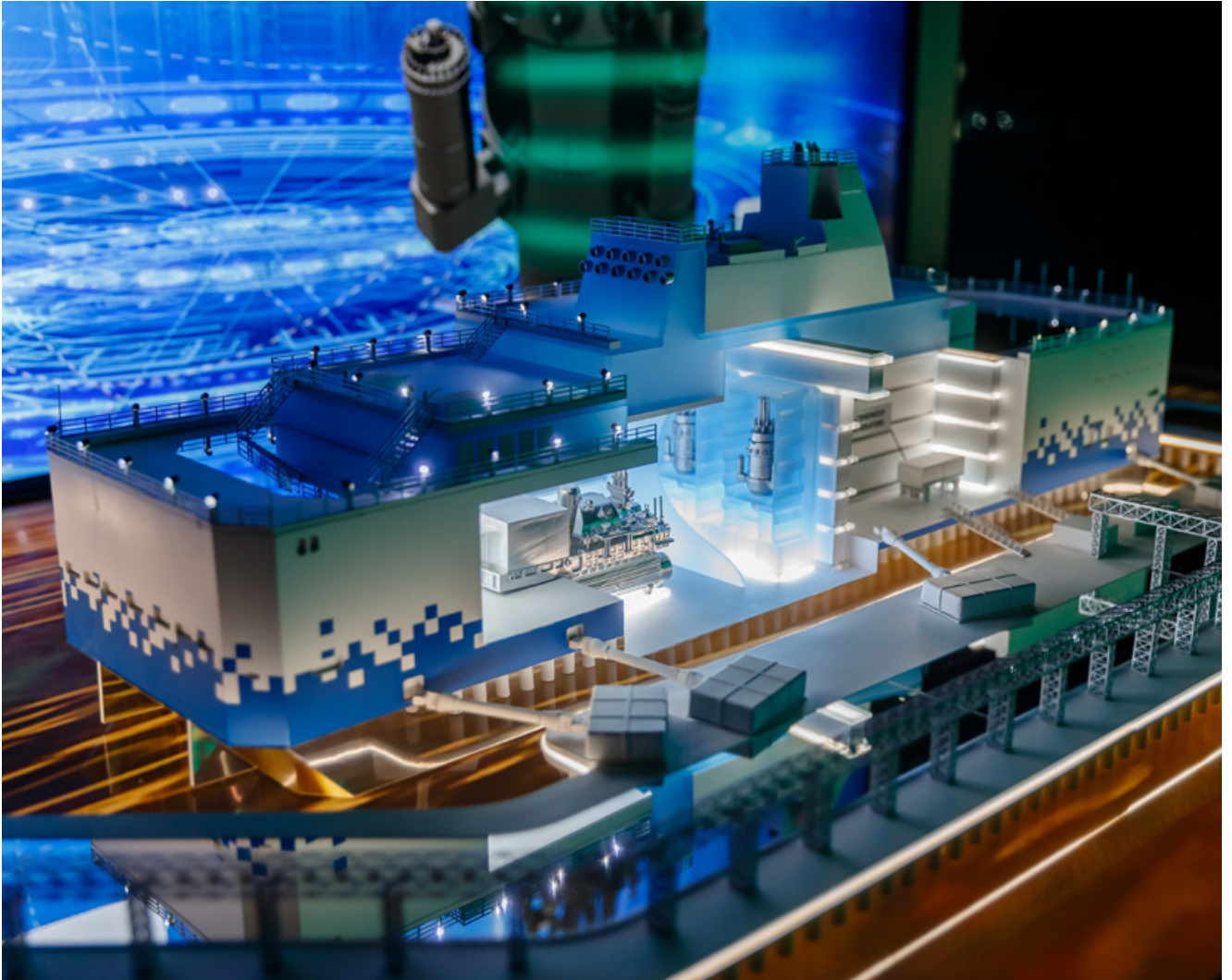
որ Մեծ Եվրասիայի երկրները պետք է բարելավեն առևտրային կապերն ու համագործակցությունը, և պատմեց, թե Թուրքիայի որ հնարավորությունները կարելի է օգտագործել այդ նպատակով՝ շեշտելով երկրի եզակի աշխարհագրական դիրքը:

Ամփոփելով նիստը, Կիրիլ Կոմարովը նշել է, որ գործընկերության հաջողության համար շատ կարևոր է ճիշտ հասկանալ միմյանց շահերը և, չնայած այդ շահերի տարբերություններին, հավասարակշռություն գտնել դրանց միջև:

[Դեպի բաժնի սկիզբ](#)

ՆՈՐ ԲԻԶՆԵՍՆԵՐ

[Վերադառնալ բովանդակությանը](#)

Փոքր ուժը

Ռուսատոմի առանցքային նոր բիզնեսներից մեկը՝ փոքր հզորության ատոմակայաններն են (ՓՀԱԿ), ինչպես լողացող, այնպես էլ ցամաքային: Աշխարհի առաջին լողացող էներգաբլոկը՝ «Ակադեմիկ Լոմոնոսով»-ը, չորս տարի հաջողությամբ գործում է Ռուսաստանի ամենահյուսիսային քաղաքում՝ Չուկոտկայի Պևեկում: Յակուտիայում Ռուսաստանի առաջին ցամաքային ատոմակայանը

պատրաստվում է առաջին բետոնի լցմանը: Բացի այդ, Ռոսատոմը համաձայնագրեր է կնքում և առաջխաղացում է ՓՀԱԿ-ի նախագծերն աշխարհի տարբեր երկրների հետ: Հավաքել ենք այս ոլորտի վերջին նորությունները:

«Ակադեմիկ Լոմոնոսով»

«Ակադեմիկ Լոմոնոսովը» շահագործում է ԿԼՏ-40Ս երկու ռեակտորային կայանք: Առաջին ռեակտորը հաջողությամբ վերալիցքավորվել է 2023 թվականի

ՆՈՐ ԲԻԶՆԵՍՆԵՐ

Վերադառնալ բովանդակությանը

վերջին: Մինչև այս տարվա վերջ երկրորդ ռեակտորում կկատարվի վառելիքի վերալիցքավորում: Հուլիսին Մեքենաշինական գործարանը (Ռոսատոմի վառելիքային ստորաբաժանման մաս) ավարտեց թարմ միջուկային վառելիքի առաքումը:

ԿԼՏ-40Ս ռեակտորային կայանքի ակտիվ գոտին բաղկացած է ջերմակրիչ հավաքներից, վթարային պաշտպանության ձողերից և նեյտրոնային արձակման աղբյուրներից: Վառելիքի վերալիցքավորումը տեղի է ունենում մի քանի տարին մեկ անգամ՝ ակտիվ գոտու ամբողջական փոխարինմամբ: Առաջին լիցքավորման ավարտը ռեակտորային կայանքի շահագործման կարևոր փուլ է, որը նշանակում է, որ այն հաջողությամբ ավարտել է վառելիքի իր առաջին ցիկլը:

Յակուտսկի ՓՀԱԿ

Յակուտսկի ՓՀԱԿ-ի շինհրապարակում շարունակվում են նախապատրաստական աշխատանքները: Կառուցվում է շինարարների ժամանակավոր կացարանների համար երկրորդ բնակավայրը: Ընթացքի մեջ են ճանապարհների և այլ ենթակառուցվածքային օբյեկտների շինարարությունը: Նաև Ռոսատոմի աջակցությամբ վերանորոգվել է Ուստ-Կույգա գյուղի թռիչքուղին:

Ավելի վաղ՝ հունիսին, Սանկտ Պետերբուրգի միջազգային տնտեսական համաժողովի (ՊՄՏՀ-2024) շրջանակներում, Ռոսատոմը պայմանագիր է ստորագրել Յակուտիայի կառավարության հետ, ըստ որի՝ տարածաշրջանը կտրամադրի նոր արտադրության համար անհրաժեշտ ցանցային ենթակառուցվածքը, ներառյալ

բաշխիչ ցանցերը (էլեկտրագծեր և ենթակայաններ) Դեպուտատսկոյե, Տիրեխտյախ և Կյուչուս հանքավայրերի մոտակա բնակավայրերում: Նույն ժամանակ, Յակուտիայի կառավարության նախագահ Կիրիլ Բիչկովը հայտնել է, որ ակտիվորեն քննարկվում է Յակուտսկի ՓՀԱԿ-ի երկբլոկ կառուցվածքը:

Նոր պայմանավորվածություններ և հեռանկարներ

Այս տարվա մայիսի վերջին Ռոսատոմը պայմանագիր է ստորագրել Ուզբեկստանում փոքր հզորության ատոմակայանի կառուցման վերաբերյալ: Սա ՓՀԱԿ կառուցելու աշխարհում առաջին արտահանման պայմանագիրն է: Կայանը բաղկացած կլինի վեց բլոկից՝ յուրաքանչյուրը 55 ՄՎտ հզորությամբ: Բլոկները կգործակվեն մեկ առ մեկ: Առաջինի էներգազործարկումը նախատեսված է 2029 թվականի վերջին:

Հունիսի վերջին կայացավ կայանի կառուցման շտաբի առաջին նիստը: Դրան մասնակցել են «Ուզատոմ»-ի

ՆՈՐ ԲԻԶՆԵՍՆԵՐ

[Վերադառնալ բովանդակությանը](#)

(Ուզբեկստանի ատոմային էներգիայի զարգացման գործակալություն) և «Ատոմատրոյէքսպորտ»-ի (պետկորպորացիայի ինժինիրինգային ստորաբաժանում, որը պատասխանատու է կայանի կառուցման համար) ներկայացուցիչները:

«ՓՀԱԿ-ի կառուցման մեր լայնածավալ նախագիծը, որի իրականացումը տարածաշրջանը կապահովի մաքուր էներգիայով, թեակոխում է ակտիվ փուլ: Մենք մեր ուզբեկ գործընկերներին ճանաչում ենք որպես արդյունավետ, տաղանդավոր մենեջերների, և այժմ մենք համատեղ գործունեություն ենք սկսում շինհրապարակում: Համոզված եմ, որ մենք միասին կկատարենք պայմանագրային բոլոր պարտավորությունները ժամանակին և պատշաճ որակով»,- ասել է «Ատոմատրոյէքսպորտ»-ի նախագահ Անդրեյ Պետրովը:

Հուլիսի սկզբին Ռոսատոմի պատվիրակությունն այցելեց Մալի, որտեղ մանրամասն բանակցություններ էին ընթացել միջուկային արդյունաբերության տարբեր հարցերի շուրջ: Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվել Մալիում ռուսական նախագծով փոքր հզորության ատոմակայանի կառուցման նախագծի իրականացման հնարավորությանը: Բանակցությունների արդյունքում կողմերը ստորագրել են երեք հուշագիր:

Ավելի վաղ՝ հունիսին ՊՄՏՀ-2024-ին, Ռոսատոմի մեքենաշինական ստորաբաժանումը մտադրությունների հուշագիր է ստորագրել Գվինեայի հետ, որի շրջանակներում կողմերը կուսումնասիրեն ՌԻՏՄ 200 ռեակտորային կայանքներով լողացող էներգաբլոկների տեղակայման հնարավորությունը՝ երկրի բնակիչներին էլեկտրաէներգիա մատակարարելու համար:

Տեխնոլոգիաների ուսուցում

Հուլիսի սկզբին Սանկտ Պետերբուրգի Ռոսատոմի տեխնիկական ակադեմիայում անցկացվեց վերապատրաստման դասընթաց, որի շրջանակում քննարկվել են ենթակառուցվածքային խնդիրների լուծումները, որոնք ծագում են, երբ ՓՀԱԿ-ը ներառվում է երկրի էներգետիկ զամբյուղում: Սեմինարին մասնակցում էին 16 երկրների, այդ թվում՝ Եգիպտոսի, Ինդոնեզիայի, Մալայզիայի, Սաուդյան Արաբիայի և Թաիլանդի ներկայացուցիչներ:

Դասընթացը ներառում էր ոչ միայն դասախոսություններ և քննարկումներ, այլև «Ակադեմիկ Լոմոնոսով»-ում վիրտուալ տեխնիկական շրջայց: Բացի այդ, ուսանողները տեսան, թե ինչպես են Սանկտ Պետերբուրգում կառուցվում նավեր՝ միջուկային էներգետիկ կայանքներով:

Դասընթացի ընթացքում քննարկվել են լողացող և ցամաքային ՓՀԱԿ-երի կառուցումն ու շահագործում, շինարարական լիցենզիայի ստանումը, ապագա ՓՀԱԿ-ի համար տեղանքի

ՆՈՐ ԲԻԶՆԵՍՆԵՐ

[Վերադառնալ բովանդակությանը](#)

ընտրությունը և կառավարության կառուցվածքում կարգավորող մարմինների ստեղծումը: «Մեզ պատմեցին ֆինանսական և իրավական ասպեկտների մասին, որոնք կարող են առաջանալ միջուկային ծրագրերի ներդրման ժամանակ: Ստացված գիտելիքները կօգնեն ինձ ավելի խորը գնահատել իմ երկրում միջուկային ծրագրի ներկա վիճակը և համապատասխան առաջարկություններ ներկայացնել իմ ղեկավարությանը», - ասել է Ռուսաստանի ատոմային էներգիայի խորհրդի ներկայացուցիչ Էդվին Նոլին:

«Ռուսաստանը շարժվում տարբեր ուղղություններով ատոմային էներգիայի օգտագործման հարցում, որն աշխարհի մեծ մասի կողմից ճանաչված է որպես «կանաչ»: Մենք հավատում ենք լողացող էներգաբլոկներին, որ դրանք մեծ պահանջարկ կունենան ինչպես երկրում, այնպես էլ աշխարհում: Այս թեման մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում՝ մենք բանակցություններ ենք վարում դրա շուրջ», - ասել է ՊՄՏԸ-2024-ի շրջանակներում մեքենաշինության և արդյունաբերական լուծումների գծով Ռուսաստանի գլխավոր տնօրենի տեղակալ Անդրեյ Նիկիպելովը:

[Դեպի բաժնի սկիզբ](#)

Արկտիկական շարժում

Ռոսատոմը զարգացնում է Հյուսիսային ծովային երթուղու (ՀՃԵ) ենթակառուցվածքը՝ որպես Հյուսիսային Եվրոպայի և Ասիայի միջև ամենակարճ բեռնափոխադրման երթուղի, միջազգային գործընկերությունը և արկտիկական նավաշինությունը: Սրանք Արկտիկայի զարգացման համար երկրի մեծ ռազմավարության մի մասն են:

Հյուսիսային ծովային երթուղով բեռնափոխադրումների զարգացում

Հուլիսի սկզբին Ռոսատոմը և չինական լոգիստիկ NewNew Shipping Line ընկերությունը գործարկել են նոր մուլտիմոդալ երթուղի՝ «Ճեպրնթաժ ՀՃԵ 1»: Մերձմուսկովյան «Բելի Ռաստ» լոգիստիկ կենտրոնից Արխանգելսկ մեկնեց կոնտեյներներով զնացք: Այնուհետև՝ կոնտեյներային նավի վրա բեռնում և բեռների տեղափոխում Հյուսիսային ծովային երթուղով դեպի չինական Շանհայ և Նինբո նավահանգիստներ: Իր հերթին, Չինաստանից Արխանգելսկի

ՄԻՏՈՒՄՆԵՐ

Վերադառնալ բովանդակությանը

նավահանգիստ հասնող բեռներն այնուհետ կուղևորվեն Մոսկվա և Սանկտ Պետերբուրգ:

Օգոստոսին նախատեսված է չորս չվերթ, մինչև տարեվերջ դրանց թիվը կհասնի 12-ի: Երթուղու երկարությունը՝ շուրջ 1,2 հազար կմ երկաթուղով և 6,6 հազար ծովային մղոն: «Արկտիկական ճեպընթացի մեկնարկն ունի պատմական նշանակություն Հյուսիսային ծովային երթուղու նախագծի զարգացման շրջանակներում: Երթուղին նոր խթան կհաղորդի երկու երկրների միջև լոգիստիկայի զարգացմանը և կխթանի համագործակցությունը առևտրի ոլորտում», - արարողության ժամանակ ասել է NewNew Shipping Line-ի ներկայացուցիչ Քե Յզինը:

Երթուղու գործարկումն այս տարվա հունիսին Սանկտ Պետերբուրգի միջազգային տնտեսական համաժողովում Ռոսատոմի և NewNew Shipping Line-ի կողմից ստորագրված համաձայնագրի իրականացման սկիզբն է: «Մենք համագործակցում ենք Ռոսատոմի հետ և ստանում ենք առավելագույն աջակցություն: Եվ ամենակարևորը, մենք համաձայն ենք այն ըմբռնման մեջ, որ ՀԾԵ-ով բեռնափոխադրումը կարող է նվազեցնել առաքման ժամանակը, և սա ցանկացած տրանսպորտային ընկերության հիմնական խնդիրն է», — այն ժամանակ ասաց NewNew Shipping Line-ի նախագահ Ֆան Յուսինը:

Մնացած փոխադրումները նույնպես ընթանում են սովորական ռեժիմով: Այսպես, հուլիսի սկզբին Ժելանիա հրվանդանի տարածքում «Վայգաչ» ատոմային սառցահատը երեք նավ ուղեկցեց արևելյան ուղղությամբ: Նրանց խնդիրն է նավթամթերք և այլ բեռներ տեղափոխել Ռոսաստանի հեռավոր շրջաններ:

Նաև հուլիսի վերջին մեկնարկեց տարվա առաջին սուբսիդավորվող կաբոտաժային չվերթը: Այն ընթանալու է Արխանգելսկ-Նախոդկա-Մուրմանսկ երթուղիով՝ կանգ առնելով Կորսակովում, Պետկում, Մագադանում և Պետրոպավլովսկ-Կամչատսկիում: «Lady Դ» Հեռավոր Արևելքից Մուրմանսկ կհասնի ձկնամթերք: Ընդհանուր առմամբ այս տարի կիրականացվի երեք նման չվերթ՝ նույնքան, ինչ նախորդ տարի:

Այսպիսով, Ռոսատոմը, չնայած պատժամիջոցներից բխող խոչընդոտներին, շարունակում է կատարել իր առանցքային խնդիրը՝ զարգացնել և ապահովել անվտանգ բեռնափոխադրումներ Հյուսիսային ծովային երթուղիով: Դրանցից են Արկտիկայում ներդրումային նախագծերի զարգացման համար բեռները, ինչպես նաև Արկտիկայի հեռավոր բնակավայրերի կենսաապահովման բեռները, և, ամենակարևորը, բեռների արտահանումը, ներմուծումը և տարանցումը որպես ռուսական ընկերությունների առևտրային գործառնությունների մաս:

ՄԻՏՈՒՄՆԵՐ

Վերադառնալ բովանդակությանը

Ռոսատոմը՝ Հյուսիսային ծովային երթուղու ենթակառուցվածքային օպերատոր է: Հյուսիսային ծովային երթուղու տնօրինությունը ներառում է «Հյուսիսային ծովային երթուղու գլխավոր վարչությունը», որը թույլտվություններ է տալիս ՀԾԵ երկայնքով նավարկելու համար և տրամադրում է տեղեկատվական և նավիգացիոն աջակցության ծառայություններ ՀԾԵ երկայնքով չվերթների համար, «Ատոմֆլոտ»-ը, որի սառցահատները ուղեկցում են ՀԾԵ նավարկող նավերին և «Հիդրոգրաֆիկ ձեռնարկություն»-ը, որը զբաղվում է նավահանգստային ենթակառուցվածքների ստեղծմամբ և հողահանմամբ՝ դրանով իսկ բարելավելով նավարկության անվտանգությունը և ստեղծելով նոր հնարավորություններ Հյուսիսային ծովային երթուղիով նավերի երթևեկության համար:

Ռոսատոմը նաև Արկտիկայում զարգացնում է իր սեփական նախագծերը ընդերքի օգտագործման ոլորտում և նախագծեր փոքր միջուկային արտադրության հատվածում՝ ինչպես լողացող, այնպես էլ ցամաքային:

Միջազգային համատեքստում

Ռուսաստանը՝ Արկտիկայում ամենամեծ ներդրողն է: Ինչպես նշվում է «Յակով և գործընկերներ» ընկերության «Ռուսաստանի Դաշնության արկտիկ գոտի (ՌԴԱԳ). ռիսկեր և զարգացման հեռանկարներ» զեկույցում, «Մինչև 2035 թ. ՌԴ Արկտիկ գոտու զարգացման և ազգային ապահովման ռազմավարությամբ» նախատեսված ներդրումների ծավալը կազմում է 187 միլիարդ դոլար: Առանցքային նպատակներն ու խնդիրները՝ ՌԴԱԳ սոցիալ-տնտեսական, գիտության և տեխնոլոգիաների համալիր զարգացումն

է, ժամանակակից ենթակառուցվածքի ստեղծումը: Կարևորագույն նախագծերն են՝ Հյուսիսային ծովային երթուղու զարգացումը, էներգակիրների և մետաղական հանքավայրերի զարգացումը, ՀԲԳ գործարանների կառուցումը:

Նորվեգիան, համաձայն իր ռազմավարության, նախատեսում է ներդնել Արկտիկայում 97 մլրդ դոլար, Շվեդիան՝ 96 մլրդ դոլար, Կանադան՝ 73 մլրդ դոլար, ԱՄՆ-ը՝ 33 մլրդ դոլար: Ֆինլանդիայի, Դանիայի և Իսլանդիայի ընդհանուր ներդրումները կազմում են 35 մլրդ դոլար :

Չինաստանը նույնպես շահագրգռված է Արկտիկայում իր ներկայության մեծացմամբ: «Համատեղելով ներդրումային և առևտրային գործունեությունը, գիտահետազոտական և հումանիտար նախագծերը, մասնակցելով տարածաշրջանային զարգացմանը և Արկտիկայի կառավարման նախաձեռնություններին, Չինաստանը համակարգված կերպով ամրապնդում է իր աշխարհաքաղաքական դիրքերն այս տարածաշրջանում՝ առանց առճակատման մեջ մտնելու Արկտիկայի երկրների հետ»,— նշվում է զեկույցում:

ՄԻՏՈՒՄՆԵՐ

Վերադառնալ բովանդակությանը

Տարածաշրջանի տնտեսական նշանակությունը

Ռուսաստանի արկտիկական շրջանների զարգացումը շատ առումներով ուղղակիորեն կապված է ածխաջրածինների և պինդ օգտակար հանածոների հանքավայրերի զարգացման հետ՝ երկաթի հանքաքար, նիկել, ադամանդ, ածուխ, պղինձ, ոսկի և այլն: «Ընդհանուր առմամբ, մինչև 2035 թվականը Արկտիկայի նախագծերը պետք է ապահովեն տարեկան 200 միլիոն տոննա բեռների արտահանման լրացուցիչ հոսք Հյուսիսային ծովի երթուղով: Դրանց իրականացման համար հայտարարված ներդրումների ծավալը գերազանցում է 15 տրիլիոն ռուբլին: (170 միլիարդ դոլար): Լրացուցիչ 1,8 տրիլիոն ռուբլի (20 մլրդ դոլար) նախատեսվում է ներդնել Հյուսիսային ծովային երթուղու ենթակառուցվածքի զարգացման համար», — նշում են զեկույցի հեղինակները:

Հանքարդյունաբերության և վերամշակող ձեռնարկությունների կառուցումը, ինչպես նաև պատրաստի արտադրանքի արտահանումը ուղղակիորեն կապված է զարգացած տրանսպորտային

համակարգի առկայության հետ: Հետևաբար, Հյուսիսային ծովային երթուղով նավագնացության զարգացմանն ուղղված ջանքերը, ինչպես նաև բարեկամ երկրների հետ գործընկերության հաստատումը ռազմավարական նշանակություն ունեն երկրի տնտեսական, տեխնոլոգիական և քաղաքական ինքնիշխանության համար:

Նավաշինությունը ուշադրության կենտրոնում է

Արկտիկական դասի նավերի կառուցումը Արկտիկայի զարգացման առանցքային թեմաներից է, որը բազմիցս բարձրացվել է բոլոր խոշոր մասնագիտացված և ընդհանուր տնտեսական համաժողովներում, ներառյալ Արևելյան և Պետերբուրգյան միջազգային տնտեսական համաժողովներ, «Նևա» ֆորումը. և այլն: Ծովային փոխադրումների ոլորտում Ռուսաստանի անկախությունն ապահովելու համար երկրում ակտիվորեն վերափոխվում է նավաշինությունը:

Ինչպես այս տարվա մայիսին ՌԴ վարչապետի հետ օպերատիվ խորհրդակցության ժամանակ ասել է առաջին փոխվարչապետ Դենիս Մանտուրովը, Հյուսիսային ծովային երթուղու երկայնքով նավարկության անվտանգությունն ապահովելու համար կառուցվում են 15 վթարա-փրկարար նավ՝ ներառյալ տարբեր հզորությունների քարշակներ և բազմաֆունկցիոնալ նավեր: Ակնկալվում է, որ առաջիկա վեց տարիներին կկնքվեն նմանատիպ ևս 30 նավի կառուցման պայմանագրեր:

«Զվեգդա» նավաշինարանն արդեն հինգ Aframax դասի նավթատար տանկեր է մատակարարել հաճախորդներին, ինչպես նաև պայմանագրեր են կնքվել տարբեր

ՄԻՏՈՒՄՆԵՐ

[Վերադառնալ բովանդակությանը](#)

հզորությունների և նշանակության 26 նավ կառուցելու մասին: Մինչև 2037 թվականը նավաշինարանի հզորությունների ծանրաբեռնվածության պլանները ներառում են ևս 92 սառցե դասի նավ՝ տարբեր նշանակության (կոնտեյներային, չոր բեռնատար, տանկեր):

Ակնկալվում է, որ մինչև տարեվերջ որոշում կկայացվի ևս մեկ նավաշինարան կառուցելու մասին (դիտարկվում են տարբերակներ Ռուսաստանի Հյուսիսարևմուտքում և Հեռավոր արևելքում): Նաև մեծ աշխատանք է տարվում նավերի համար առանցքային բաղադրիչների արտադրությունը հիմնելու ուղղությամբ, և դրանում կարևոր դեր է խաղում նաև Ռուսաստանը:

Նոր գործընկերային հարաբերություններ են հաստատվում շուկայի արտասահմանյան մասնակիցների հետ: Այսպես, Ռուսաստանի համաձայնագիրը NewNew Shipping Line-ի հետ նախատեսում է նաև համատեղ ձեռնարկության ստեղծում՝ բարձրակարգ բեռնարկղային նավերի կառուցման և կոնտեյներային հոսքագծի կառավարման համար:

Սառցային բարձր դասի նավերը՝ Արկտիկայի զարգացման խնդիրներից են ոչ միայն Ռուսաստանի, այլ ընդհանրապես բոլորի համար, ովքեր ունեն կամ մտադիր են ինչ-որ առնչություն ունենալ Արկտիկային: Հյուսիսային Սառուցյալ օվկիանոսը՝ տարածք է, որտեղ կայուն և անվտանգ նավարկության համար անհրաժեշտ են հզոր սառցահատներ:

Ռուսաստանը, ի տարբերություն այլ երկրների, այս ոլորտում ունի հիմք և հսկայական առավելություն՝ միջուկային

սառցահատներ: Դրանք յոթն են, այդ թվում երեքը՝ ամենաժամանակակից (նախագիծ 22220) «Արկտիկա», «Սիբիր», «Ուրալ»: Եվս երեքը՝ «Յակուտիան», «Չուկոտկան» և «Լենինգրադը», ակտիվորեն կառուցվում են, իսկ առաջին երկուսը գտնվում են բարձր պատրաստվածության փուլում: «Յակուտիայի» երկու ռեակտորների համար վառելիքն արդեն արտադրվել է: Ակնկալվում է, որ «Յակուտիան» շահագործման կհանձնվի մինչև 2024-ի տերեվերջին: Սպասվում է, որ նույն նախագծի մեկ այլ սառցահատ՝ «Ստալինգրադ»-ի կառուցումը կմեկնարկի 2025 թվականին:

Շարունակվում է նաև 15100 («Առաջնորդ») նախագծի «Ռոսիա» սառցահատի շինարարությունը, որն ունի ավելի քան չորս մետր սառույց կոտրելու յուրահատուկ հզորություն: Դրա շահագործումը կապահովի Հյուսիսային ծովային երթուղով նավարկության հնարավորությունն ամբողջ տարվա ընթացքում: Սպասվում է, որ այն պատրաստ կլինի մինչև 2030 թվականի ավարտը:

Ընդհանուր առմամբ, ՀԾԵ-ով նավարկելով հետաքրքրվողների ջանքերի ամբողջությունը պետք է ապահովի ընդերքի օգտագործման ոլորտում ռուսական նախագծերի անվտանգությունն ու զարգացումը, բարելավի ռուսաստանցիների կյանքը արկտիկական բնակավայրերում, ապահովի ռուսական ընկերությունները և նախագծերը հենց ռուսական նավերով և նպաստի Հյուսիսային ծովային երթուղու վերածմանը ծանոթ և հասկանալի միջազգային բեռնափոխադրումների երթուղու:

[Դեպի բաժնի սկիզբ](#)